

Brüsszel, 2020.12.14.
COM(2020) 804 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

2020. évi éves jelentés

az Európai Unió külső tevékenységeit finanszírozó eszközök 2019. évi végrehajtásáról

{SWD(2020) 336 final}

Tartalomjegyzék

A globális kötelezettségvállalások teljesítése	1
Az EU: erős globális szereplő	1
Humanitárius segítségnyújtás	2
A 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend végrehajtása	2
Globális prioritások	3
A zöld megállapodás	3
Szövetségek a fenntartható növekedésért	4
Humán fejlődés	5
Migrációval kapcsolatos partnerség	6
Béke és biztonság.....	6
Emberi jogok, demokrácia, alapvető értékek	7
Technológia és innováció	8
Globális dimenzió.....	8
Afrika	8
Ázsia, Közép-Ázsia és a csendes-óceáni térség.....	9
A bővítési régió	10
Európai szomszédság	10
Latin-Amerika és Karib-térség.....	11
Közel-Kelet és az Öböl-térség	12

A globális kötelezettségvállalások teljesítése

A geopolitikai instabilitás 2019-ben sem szűnt meg, de az Európai Unió tovább folytatta a békésebb, igazságosabb és virágzóbb világ biztosítása érdekében végzett munkát. Bolygónk és a rajta élő emberek gyors változásokon mennek keresztül, és környezeti, politikai és technológiai zavarokkal szembesülnek.

Ebben az egyre bizonytalanabb világban az EU átfogó válaszlépéseket tett a rendelkezésére álló szakpolitikák és eszközök teljességének felhasználásával, legyenek azok diplomáciai vagy pénzügyi, biztonsággal vagy kereskedelemmel kapcsolatos lépések, fenntartható fejlődéssel kapcsolatos fellépések vagy humanitárius segítségnyújtás. Az EU 2019 folyamán továbbra is a multilaterális rendszer megreformálása és a jelenlegi és a jövőbeli kihívások elleni küzdelemben betöltött globális vezető szerep fenntartása érdekében tevékenykedett, és megerősítette együttműködését és partnerségét azokkal a regionális szervezetekkel, amelyek alapvető fontosságúak a globális fenntartható fejlődés, az emberi jogok tiszteletben tartása és a hatékony nemzetközi együttműködés biztosításához.

Ez a jelentés a nemzetközi együttműködésre és fejlesztésre, a humanitárius segítségnyújtásra, a külpolitikára és a bővítésre fordított 2019. évi uniós pénzügyi támogatás legfontosabb elemeit vázolja fel¹. A jelentés bemutatja, hogy a világ legnagyobb kereskedelmi blokkja és a hivatalos fejlesztési támogatások legnagyobb forrása hogyan segít világszerte több mint 120 országban javítani milliók életkörülményein, illetve miként harcol az egyenlőtlenség ellen, karolja fel a humán fejlődést, teszi lehetővé a fiatalok számára képességeik kibontakoztatását, és támogatja az igazságos és fenntartható növekedést és társadalmakat az egész világon.

Az EU és tagállamai 75,2 milliárd EUR összeget fektettek 2019 során hivatalos fejlesztési támogatásba, ami a teljes globális támogatás 55,2 %-át teszi ki².

Az EU: erős globális szereplő

Az EU kül- és biztonságpolitikára vonatkozó globális stratégiája³ lehetővé teszi az EU számára, hogy együttesen lépjen fel az összetett globális kihívások kezelése érdekében. A stratégia öt eredeti prioritásának⁴ követése mellett az EU 2019-ben is folytatta a nemzetközi jogon alapuló globális rend előmozdítását, amelynek középpontjában a regionális szervezetekkel partnerségben lévő Egyesült Nemzetek Szervezete áll. Az Afrikai Unió, az EU és az ENSZ közötti úttörő háromoldalú partnerség megnyitotta az utat a békével és a biztonsággal kapcsolatos szélesebb körű menetrend érdekében történő szorosabb együttműködés előtt, míg a Száhel-övezet G5-országainak közös erői részére nyújtott támogatás rámutatott a regionális biztonsági partnerségekbe történő befektetés fontosságára.

¹ További részletekért lásd az ezen éves jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum I. részét és bevezetését.

² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_674

³ https://eeas.europa.eu/topics/eu-global-strategy/17304/global-strategy-european-unions-foreign-and-security-policy_en

⁴ Biztonság és védelem; reziliencia; integrált megközelítés; a belső biztonság és a külső biztonság közötti kapcsolat és regionális és tematikus stratégiák.

Az EU 2019-ben továbbra is átfogó megközelítést érvényesített a konfliktusok és a biztonsági válságok terén a stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz⁵ keretében történő beavatkozások, valamint az egész világon folytatott közös kül- és biztonságpolitikai fellépések révén. Ezek a fellépések olyan országokban bekövetkezett súlyos válságokra terjedtek ki, mint Afganisztán, a Közép-afrikai Köztársaság, a Kongói Demokratikus Köztársaság, Irak, Libanon, Líbia, Mali, Nigéria, Pakisztán, Szomália, Dél-Szudán, Szudán, Szíria, Törökország, Ukrajna, Venezuela és Jemen.

Az EU egyike a globális jelenléttel és átfogó politikai eszköztárral rendelkező azon kevés szereplőknek, amelyek nagyobb felelősséget vállalnak saját védelmükért, valamint partnereik támogatásáért a béke és biztonság vonatkozásában. A koordinált éves védelmi szemle⁶, a Katonai Tervezési és Végrehajtási Szolgálat⁷, az európai védelmi ipari fejlesztési program, az EU–NATO együttes nyilatkozat⁸ és az állandó strukturált együttműködés⁹ terén tett előrelépések lényeges és történelmi eredményeket jelentenek. Az EU külpolitikai eszköztárában a technikai segítségnyújtást és információcserét, valamint az ikerintézményi eszközöket is magában foglaló intézményfejlesztési erőfeszítések továbbra is elősegítették a reformokat és előrevitték az EU stratégiai szakpolitikáit.

A világ legnagyobb kereskedelmi blokkjaként és a külföldi közvetlen beruházások legnagyobb forrásaként az EU folytatja a nemzetközi partnerekkel való együttműködést a szabad és tisztességes nemzetközi kereskedelmi rendszer előmozdítása érdekében, többek között a Kereskedelmi Világszervezet reformja révén is.

Humanitárius segítségnyújtás

A humanitárius szükség 2019-ben továbbra is rekord magas maradt az összetett válságok miatt, amelyek gyakran tömeges lakóhelyelhagyáshoz, természeti katasztrófákhoz és járványokhoz vezettek. Az EU továbbra is az egyik legfontosabb humanitárius donor, amely 2,4 milliárd EUR-t mozgósított, hogy több mint 80 országban segítyt nyújtson milliók számára.

Az uniós segélyek jelentős része a válság sújtotta embereket támogatta Szíriában és a szomszédos országokban. A Bizottság folytatta az EU törökországi menekülteket támogató eszközében¹⁰ foglalt humanitárius elem végrehajtását, különösen a szükséghelyzeti szociális védőhálón¹¹ keresztül.

2019-ben 20 alkalommal aktiválták az uniós polgári védelmi mechanizmust¹² az EU-n belüli és kívüli katasztrófák miatt, ideértve a bolíviai, guatemalai, izraeli és libanoni pusztító erdőtűzeket.

A 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend végrehajtása

A fejlesztéspolitikáról szóló európai konszenzussal összhangban és a partnerországokkal való közvetlen együttműködésben az EU 2019 során is folytatta a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó

⁵ https://ec.europa.eu/fpi/news/eu%E2%80%99s-instrument-contributing-stability-and-peace-icsp_en

⁶ [https://www.eda.europa.eu/what-we-do/our-current-priorities/coordinated-annual-review-on-defence-\(card\)](https://www.eda.europa.eu/what-we-do/our-current-priorities/coordinated-annual-review-on-defence-(card))

⁷ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8798-2019-INIT/en/pdf>

⁸ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/07/10/eu-nato-joint-declaration/>

⁹ A Tanács (KKBP) 2017/2315 határozata (2017. december 11.) az állandó strukturált együttműködés létrehozásáról és a részt vevő tagállamok jegyzékének meghatározásáról (HL L 331., 2017.12.14., 57. o.).

¹⁰ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/migration_en

¹¹ https://ec.europa.eu/echo/essn_en

¹² https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/mechanism_en

fenntartható fejlődési menetrend, a fejlesztési célú finanszírozásra vonatkozó addisz-abebai cselekvési program és a Párizsi Megállapodás globális végrehajtásának támogatását.

A növekvő egyenlőtlenségek, az egyre növekvő éhezés, a globális felmelegedés, a biodiverzitás csökkenése, a társadalmi zavargások, konfliktusok és migráció egyre romló tendenciák, amelyek tükröződnek a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend egészében. A fenntartható fejlődési célokról (SDG) rendezett 2019-es csúcstalálkozó áttekintette az előrehaladást és hangsúlyozta a fejlődési irányok megváltoztatásának szükségességét és a 2030-as határidő eléréséhez szükséges gyorsaságot. A csúcstalálkozó keretében elfogadták a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és a fenntartható fejlődési célok végrehajtásáról szóló EU–AKCS (afrikai, karibi és csendes-óceáni államok) együttes nyilatkozatot, megerősítve a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend iránti elkötelezettséget, és törekedve az együttműködés megerősítésére a fenntartható fejlődési célok végrehajtásának felgyorsítása érdekében, hogy „senki ne maradjon hátra”.

Az ENSZ júliusi, New York-ban megrendezett magas szintű politikai fórumán az EU bemutatta a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend, illetve a fenntartható fejlődési célok terén az Unióban és az uniós nemzetközi együttműködés révén elért előrehaladását. Az ezen esemény során bemutatott fő kezdeményezések közé tartozott a „Fenntartható Európa 2030-ra”¹³ című uniós vitaanyag, a fenntartható fejlődési célok előrehaladásáról szóló Eurostat monitoringjelentés, a fejlesztéspolitikáról szóló 2017-es európai konszenzusról szóló első közös összefoglaló jelentés, valamint a koherens fejlesztési politikáról szóló 2019-es uniós jelentés.

A közös programozás, a közös eredménykeret és az együttes végrehajtás fokozzák az európai alapok fenntartható fejlődési célok elérésére gyakorolt hatását. 2019-ben közös programozási dokumentumok indultak a Közép-afrikai Köztársaságban, Hondurasban és Maliban, míg Kambodzsa európai fejlesztési együttműködési stratégiáját kiterjesztették. Decemberig 20 közös programozási dokumentum volt érvényben.

Az intézményfejlesztési tevékenységek hatókörét világszerte kiterjesztették az EU fejlesztéspolitikája által lefedett országokra. A cél az volt, hogy támogassák az EU szakpolitikai prioritásait, valamint segítsenek az országoknak nemzeti fejlesztési stratégiák uniós normákkal összhangban való végrehajtásában, ezáltal hozzájárulva a 2030-ig tartó időszakra szóló ENSZ-menetrend és a fenntartható fejlődési célok eléréséhez.

Globális prioritások

Az új Európai Bizottság elnöke 2019 végén még jobban beágyazta a fenntartható fejlődési célokat az uniós döntéshozatalba és fellépésekbe, kihangsúlyozva az EU fenntarthatóság iránti változatlan elkötelezettségét.

¹³ https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030_en

A zöld megállapodás

A 2019 végén bemutatott európai zöld megállapodás¹⁴ a Bizottság stratégiájának szerves részét képezi a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és a fenntartható fejlődési célok végrehajtásához, valamint annak érdekében, hogy az európai gazdaságot és társadalmat fenntarthatóbb pályára lehessen állítani. Az **éghajlatváltozás** a világ előtt álló egyik legfőbb kihívás, amely elsőbbséget élvez az EU külső tevékenységeiben, és a zöld megállapodás központi témája.

2019 folyamán az EU az éghajlatváltozás elleni globális szövetség¹⁵ programhoz hasonló programok révén, több mint 80 projekt támogatásával erősítette meg az éghajlat-politikára irányuló megközelítését annak érdekében, hogy kialakuljon az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia a partnerországokban, különösen a legkevésbé fejlett országokban és a fejlődő kis szigetállamokban.

A „helyi éghajlatváltozáshoz alkalmazkodó életmód” eszköz¹⁶ klímafinanszírozást irányított több mint 240 helyi kormányzathoz, amelyek 14 országban 6 millió embert képviselnek. A kiterjesztett második fázist 2019 végén indították el.

A **fenntartható energia** kulcsfontosságú az éghajlatváltozás kezelése szempontjából és a zöld megállapodás középpontjában áll. Az EU 2019-ben az egész világon folytatta a fenntartható energiához való hozzáférés, valamint az energiahatékonyságra irányuló fellépések támogatását. Az Európai Tanács decemberben jóváhagyta azt az uniós célt, hogy Európa 2050-re az első klímasemleges földrész legyen.

A **vízhez és a megfelelő higiénias létesítményekhez való hozzáférés** egyetemes emberi jog. Az EU 2019-ben folytatta a vízhez és a megfelelő higiénias létesítményekhez való hozzáférés, a fenntartható és integrált vízgazdálkodás és a kapacitásépítés támogatását.

Jordánia súlyos vízhiányban szenved. A szíriai válság kezelésére szolgáló uniós regionális alapból származó 21,5 millió EUR több mint 1 millió ember vízellátási és szennyvízkezelési szolgáltatását javította Irbid kormányzóságban.

Az EU előmozdítja a **zöld vállalkozásfejlesztést** a kulcsfontosságú értékláncokban és támogatja a globális körforgásos gazdaság felé történő átmenetre irányuló finanszírozást. A „Switch to Green” az EU kiemelt kezdeményezése e területen.

A **biodiverzitás csökkenése és számos ökoszisztéma pusztulása** jelentős kihívást jelent. „A világ erdőinek védelmére és helyreállítására irányuló uniós fellépés fokozásáról” című 2019-es közlemény¹⁷ integrált keretet kínál az erdőirtás és az erdőpusztulás elleni küzdelemhez.

A Bizottság 2019-ben megújította a Kritikus Fontosságú Ökoszisztémáért Partnerségi Alapnak nyújtott finanszírozását – az Alap a világ legfontosabb biodiverzitási területeinek finanszírozásában tölt be vezető szerepet.

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_hu

¹⁵ <https://www.gcca.eu/>

¹⁶ <https://www.uncdf.org/local/homepage>

¹⁷ COM(2019) 352 final, 2019. július 23.

Szövetségek a fenntartható növekedésért

A közös munka kulcsfontosságú a fenntartható fejlődési célok eléréséhez. A globális jólét csak **tisztességes foglalkoztatással** és mindenki számára **fenntartható gazdasági növekedéssel** érhető el. Az EU 2019-ben a „fenntartható beruházási környezetre és értékláncokra irányuló második programhoz” hasonló fellépéseket támogatott a beruházási környezet, kereskedelem és a magánszektor fejlesztésének kulcsfontosságú szempontjait elősegítő kezdeményezések finanszírozása érdekében.

A Bizottság külső beruházási tervének (EIP) középpontjában az Európai Fenntartható Fejlődési Alap (EFFA) áll, amely a magánberuházások kevésbé fejlett és kockázatosabb üzleti környezetben való támogatása érdekében két regionális beruházási platformmal – az afrikai beruházási platformmal és a Szomszédsági Beruházási Platformmal – kombinálja az új garanciaeszközt. Az EFFA 2019 végéig mintegy 4,6 milliárd EUR uniós finanszírozást mozgósított, amelynek 47 milliárd EUR beruházást kellene generálnia.

A Partnerségi Eszköz (PE)¹⁸ révén egy 5,7 millió EUR értékű szerződést írtak alá 2019 végén az új EU–OECD partnerség keretében annak elősegítésére, hogy az üzleti modelleket a fenntartható, inkluzív és tisztességesebb növekedés érdekében alakítsák ki.

2019-ben a Világbank-csoporttal együtt létrehoztak két vagyonkezelői alapot, amelyek a vállalkozásbarát beruházási környezetekkel foglalkoztak: az egyik az AKCS-régió országait és regionális gazdasági közösségeit (12 millió EUR), a másik a szubszaharai Afrikát támogatja (10 millió EUR).

A keleti partnerségben az „EU4Business” kezdeményezés keretében több mint 40 regionális és bilaterális program nyújtott jelentős támogatást a kkv-k fejlesztéséhez, kiegészítve a nemzeti reformterveket.

A fejlesztéspolitikával kapcsolatos európai konszenzus középpontjában a **szegénység** minden dimenziójának **felszámolása**, a megkülönböztetés és az egyenlőtlenségek kezelése, valamint az a célkitűzés áll, hogy „senki ne maradjon hátra”.

A világ népességének több mint fele nem részesül szociális védelmi ellátásokban. Az EU 26 országban támogat szociális védelmi programokat, amelyek összesen 1 milliárd EUR összegű beruházást tesznek ki.

Az élelmezési válságokról szóló, 2019. évi globális jelentés szerint 2018-ban 53 országban több mint 113 millió ember tapasztalta meg a **súlyos éhezést** és szorult sürgős segítségre. Az EU együttműködik a partnerekkel az éhezés, és a gyermekek és anyák alultápláltságának kezelése érdekében, ideértve a fenntartható és ellenállóképes mezőgazdaság elősegítését.

„A fejlesztés szempontjából intelligens innováció a mezőgazdasági kutatásban” (DeSIRA) elnevezésű, uniós finanszírozású kezdeményezés mintegy 95 millió EUR-t mozgósított az innováció nemzeti, regionális és globális kapacitásainak kiépítése érdekében.

¹⁸ https://ec.europa.eu/fpi/what-we-do/partnership-instrument-advancing-eus-core-interests_en

Humán fejlődés

A **jó egészség** a fenntartható fejlődés nélkülözhetetlen alapját képezi. Az EU támogatja a partnerországokat abban, hogy az egészségügyi szempontokat minden szakpolitikában érvényesítsék az egészségügy minőségének, lefedettségének és megfizethetőségének fenntartható módon való javítása és az egészségügyi rendszerek fejlesztése érdekében.

Az egészségügyi célú uniós támogatások felét (2014 és 2020 között 2,6 milliárd EUR) olyan globális kezdeményezésekre költik, mint az AIDS, a tuberkulózis és a malária elleni küzdelmet célzó globális alap; az Oltóanyag és Immunizációs Világszövetség, az Oltóanyag-szövetség; az Egészségügyi Világszervezet Partnerség az egyetemes egészségügyi ellátásért programja; és az ENSZ Népesedési Alapja.

A Bizottság 2019-ben vállalta, hogy 2020–2022 között 550 millió EUR-t nyújt a globális alapnak.

Az **oktatás** kulcsfontosságú a jövőbeni generációk formálásához, valamint a fenntartható növekedés, minőségi foglalkoztatás és egyenlőség nélkülözhetetlen előmozdítója.

Az EU mintegy 100 országban támogatja az oktatást olyan partnerségeken keresztül, mint a Globális partnerség az oktatásért (GPE) és az Oktatás Nem Várhat.

A GPE-nek nyújtott támogatás révén az EU 77 millió gyermek általános iskolába történő beiratkozásához járult hozzá.

Migrációval kapcsolatos partnerség

Az EU továbbra is **kiegyensúlyozott megközelítést alkalmaz a migráció tekintetében**. 2019-ben a nemzetközi migránsok száma világszerte majdnem 272 milliót tett ki, csaknem 70,8 millió embert kényszerítettek lakóhelye elhagyására és világszerte 25,9 millió menekültet tartottak számon. A legtöbb menekültet továbbra is a fejlődő régiók fogadták be.

A migráció az **egyenlőtlenséget is növelheti**, és az EU fokozott erőfeszítéseket tesz annak biztosítására, hogy a migráció a származási, tranzit- és célországokban inkluzív növekedést és fenntartható fejlődést eredményezzen, amely minden közösség hasznára válik. A Bizottság júniusban közzétette „A partnerországokban tapasztalható egyenlőtlenségek kezelése” című bizottsági szolgálati munkadokumentumot¹⁹, majd novemberben a Tanács következtetéseket fogadott el, amelyekben erőfeszítéseik felgyorsítására szólította fel az EU-t és a tagállamokat²⁰.

2019-ben az Uniós Szükséghelyzeti Alap Afrikáért 851 millió EUR-t kitevő további 36 programot és 16 „kiegészítést” hagyott jóvá három régióban (Száhel és Csád-tó, Afrika sarva és Észak-Afrika).

Béke és biztonság

2019-ben a stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz továbbra is az uniós diplomácia kulcsfontosságú eszköze maradt a válsághelyzetekben és az Unió stabilitásra, konfliktusmegelőzésre és -megoldásra, valamint békeépítésre irányuló törekvései során. Mind a 46 válsagreagálási fellépés közvetlenül az uniós szakpolitikai prioritásokra reagált és kiegészítette a közös biztonság- és védelempolitikai missziók munkáját.

¹⁹ SWD(2019) 280 final, 2019. június 16.

²⁰ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/11/25/addressing-inequality-in-partner-countries-council-adopts-conclusions/>

2019-ben a biztonság és fejlesztés támogatása érdekében alkalmazott kapacitásépítést tovább erősítették a Burkina Fasóban, Nigerben, Szomáliában és Tádzsikisztánban indított új fellépések révén.

Globális fellépést indítottak a nyugat-afrikai, kelet-afrikai és közel-keleti regionális képzési központok támogatása érdekében, hogy katonai szereplőket képezzenek ki az egészségügy, aknamentesítés és polgári védelem területén.

A konfliktushelyzetekben és konfliktusokat követő helyzetekben tett nemzetközi erőfeszítések koordinálása érdekében folytatódott az ENSZ-szel és más nemzetközi szervezetekkel – nevezetesen a Világbankkal és az Afrikai Fejlesztési Bankkal – közös munka a finanszírozáshoz való hozzáférés támogatása, valamint az EU multilateralizmus iránti határozott elkötelezettségének tükrözése érdekében.

A stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszközön keresztül 2019-ben sor került az ENSZ Béketeremtő Alapjához való első uniós hozzájárulásra is.

A nukleáris biztonsággal kapcsolatos legnagyobb nemzetközi együttműködési erőfeszítés befejezését követően júliusban visszaadták a csernobili nukleáris telephelyet az ukrán hatóságoknak. Az EU a nukleáris biztonság célját szolgáló együttműködési eszközén, valamint a Független Államok Közösségének nyújtott technikai segítség elnevezésű programon keresztül 431,6 millió EUR-t biztosított.

Az EU világszerte folytatta a **jogállamiság, az igazságszolgáltatáshoz való jog** előmozdítását és a partnerországokban lévő **igazságszolgáltatási intézmények kapacitásainak megerősítését**.

Emberi jogok, demokrácia, alapvető értékek

2019-ben került sor az **emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési terv** (2015–2019) megvalósításának utolsó fázisára, amely a véleménynyilvánítás, a gyülekezés és az egyesülés szabadságát, a megkülönböztetésmentességet és a kisebbségek jogait is magában foglaló alapvető emberi jogokat támogatja. Az EU 2019-ben a demokrácia és az emberi jogok európai eszközét arra használta, hogy 119,5 millió EUR értékben 268 projektet finanszírozzon.

Az uniós emberijogvédő-mechanizmust 2019 végén újabb 3 évre megújították.

A globális demokráciával kapcsolatos folyamatos kihívások közepette az EU – 30 országban összesen több mint 47,2 millió EUR összegű programmal – **megerősítette elkötelezettségét a demokratikus folyamatok iránt**.

Az EU 8 választási megfigyelő missziót (EOM), 6 választási szakértői missziót és 7 választási utánkövető missziót indított, valamint kidolgozta az EOM-ek által kiadott ajánlások nyilvános adatbázisát. Az EU továbbá 11 országban támogatta a helyi választási megfigyelőket.

A **nemek közötti egyenlőség** és a nők és a lányok társadalmi szerepvállalásának megerősítése az EU és annak nemzetközi fejlesztési politikájának alapértékeit képezik. A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós cselekvési terv három kiemelt területtel foglalkozik: a lányok és nők testi és pszichés integritásának biztosítása; a nők és lányok társadalmi-gazdasági és kulturális jogainak előmozdítása; és a lányok és nők véleménynyilvánításának és döntéshozatalban való részvételének erősítése.

2019-ben folytatták a Reflektorfény kezdeményezés²¹ végrehajtását, amely a nők és lányok elleni erőszak valamennyi formájának világszerte történő megszüntetésére irányuló transzformatív EU–UN partnerség. A „Méltányosság és biztonság” elnevezésű program (25 millió EUR) a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetségének (ASEAN) 11 országából a Perzsa-öböl menti országokba költöző migráns nők munkafeltételeit javítja.

A 22,5 millió EUR összegű „WeEmpower” program a nemek közötti egyenlőség és a nők megerősített munkahelyi szerepvállalása iránti elkötelezettségét növeli az állami és magánszektorban.

Az EU továbbá elindított egy 3,75 millió EUR összegű programot a nemzeti emberi jogi intézmények regionális és nemzetközi hálózatainak további megerősítése érdekében, valamint egy projektfelhívást a leszbikus, meleg, biszexuális, transznemű és/vagy interszexuális emberijog-védők védelme érdekében. További fellépésekre került sor a véleménynyilvánítás szabadságával és a tömegtájékoztatás szabadságával kapcsolatos egyre komolyabb kihívások kezelése érdekében. Számos projektet finanszíroztak a „Media4Democracy” technikai segítségnyújtási eszköz keretében.

Technológia és innováció

A Nyugat-balkáni Vállalkozásfejlesztési és Innovációs Eszköznek nyújtott 200 millió EUR összegű uniós hozzájárulás 958 millió EUR összegű összbefektetést segített mozgósítani mintegy 4 700 vállalat támogatása érdekében, több mint 2 800 kölcsönt nyújtva, majdnem 80 000 munkahelyet teremtve és 36 sajáttőke-típusú beruházást elősegítve.

A **hálózati összekapcsoltság** alapvető szerepet játszik a fenntartható fejlődési célok elérésében: a közlekedés, az energia és a digitalizáció a kulcsfontosságú ágazatok. A reziliens infrastruktúra ösztönzi az inkluzív és fenntartható növekedést, valamint előmozdítja az innovációt.

A partnerségi eszköz ösztönözte a fenntartható iparosítást Brazíliában és Mexikóban annak érdekében, hogy a gazdasági növekedést függetlenítse a szén-dioxid-kibocsátástól, különösen az EU és helyi vállalatok közti partnerségek ösztönzése révén.

2019-ben létrehozták az EU és az Afrikai Unió digitális gazdasággal foglalkozó közös munkacsoportját, valamint hozzájárultak a Afrikai Unió által közzétett, Afrika digitális transzformációs stratégiája (2020–2030) című jelentéshez.

A tudomány, új technológiák és innováció AKCS-régiók inkluzív és fenntartható fejlődésében betöltött megnövekedett fontosságát a 11. Európai Fejlesztési Alap keretében, az innovációs ökoszisztémák és kapacitások megerősítése érdekében elindított 60 millió EUR összegű program révén ismerték el.

Globális dimenzió

Az EU az egész világon folytatta a szegénység csökkentése, az egyenlőtlenségek elleni küzdelem és a fenntartható fejlődés támogatása, valamint a demokrácia, a béke és a biztonság előmozdítása érdekében végzett munkát.

²¹ <https://www.spotlightinitiative.org/>

Afrika

2019-ben megkezdődtek az AKCS-államokkal való megújított partnerségi megállapodásról szóló tárgyalások annak érdekében, hogy az új megállapodás felváltsa a Cotonoui Megállapodást és átalakítsa az e partnerekhez fűződő politikai és gazdasági kapcsolatokat.

Az EU támogatást nyújtott a szudáni demokratikus átmenethez és továbbra is jelentős politikai és pénzügyi támogatást nyújt az etióp átmenethez. Az EU – a Világbankkal és az Afrikai Fejlesztési Bankkal közösen – áll a Dzsibutival, Eritreával, Etiópiával, Kenyával és Szomáliával folytatott „regionális integrációval és gazdasági fejlődéssel kapcsolatos Afrika szarva kezdeményezés” élén.

Az EU 2019-ben a Száhel-övezetbeli válságban érintett alábbi hét országban fedezte a vészhelyzetekben jelentkező humanitárius szükségleteket: Burkina Faso, Mauritánia, Mali, Csád, Niger, Nigéria és Kamerun. Az EU több mint 187 millió EUR-t juttatott a humanitárius beavatkozások támogatására, ideértve a G5 országok leginkább veszélyeztetett lakossági csoportjainak adott 141 millió EUR-t.

Az EU támogatta az Afrika által vezetett afrikai megújulóenergia-kezdeményezést²², hogy 2020-ig el lehessen érni a kezdeményezés legalább 10 GW megújulóenergia-termeléssel kapcsolatos célkitűzését. Az EU stratégiai érdeke, hogy az uniós zöld megállapodáshoz igazított célkitűzésekkel támogassa ezt a kezdeményezést, az Afrikával kapcsolatos jövőbeni átfogó stratégiában foglalt, a zöld átállásért és az energiához való hozzáférésért létrehozott partnerségben meghatározottak szerint.

2019-ben a polgári közös biztonság-és védelempolitikai missziók aktívak voltak Líbiában, Maliban, Nigerben és Szomáliában, miközben a Közép-afrikai Köztársaságban új missziót hoztak létre annak érdekében, hogy az egész ország területén való fokozatos telepítésük révén megreformálják a biztonsági erőket.

A fenntartható beruházásokra és munkahelyekre irányuló Afrika–Európa szövetség – mint kulcsfontosságú politikai kezdeményezés – jó előrehaladást mutatott, miközben az EU a külső beruházási terven keresztül támogatta a beruházásokat és megosztotta azok kockázatát. Az EU továbbá – a külső beruházási terv fenntartható vállalkozások Afrikáért elnevezésű platformjának részeként – 32 országban ösztönözte az állami és magánszféra közötti strukturált párbeszédet.

A partnerségi eszköz révén az EU folytatta a Dél-Afrikával való stratégia partnerségének gazdasági, kereskedelmi és beruházási dimenzióinak érvényesítését, amelyek az EU és a Dél-afrikai Fejlesztési Közösség között létrejött gazdasági partnerségi megállapodás, a Párizsi Megállapodás és a WTO-ügylek végrehajtására összpontosítanak.

Ázsia, Közép-Ázsia és a csendes-óceáni térség

A külügyminiszterek Ázsia–Európa találkozóját decemberben tartották Madridban. A találkozó középpontjában a közös értékek és közös kihívások álltak, különösen a szabályok alapuló hatékony multilateralizmus.

Januárban az ASEAN–EU miniszteri találkozó elvben megállapodott a kapcsolatok stratégiai partnerséggé fejlesztéséről, és júniusban az Európai Unió Tanácsa aláírta Vietnammal a

²² <http://www.arei.org/>

szabadkereskedelmi megállapodást és beruházásvédelmi megállapodást²³, amelyet októberben a részvételi keretmegállapodás követett.

A Tanács áprilisban további egy évvel meghosszabbította a Mianmar elleni korlátozó intézkedéseket, ideértve az egyénekre irányuló célzott korlátozó intézkedéseket.

A „felelős ellátási láncok Ázsiában” a partnerségi eszköz által finanszírozott 9,5 millió EUR összegű közös kezdeményezés, amely arra irányul, hogy javítsa a kínai, japán, mianmari, fülöp-szigeteki, thaiföldi és vietnami ellátási láncokkal rendelkező vállalkozásoknál az emberi jogok, illetve munkaügyi és környezetvédelmi normák tiszteletben tartását.

A stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz 2019 során a gyűlöletbeszéd kezelésére és az erőszakos szélsőséges megakadályozása összpontosított a régióban. A stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszközt a Srí Lankán húsvétkor elkövetett bombamerényleteket követően gyorsan mozgósították azért, hogy Srí Lankán és a Maldív-szigeteken támogassák a terrorizmus elleni küzdelem megerősítését és az erőszakos szélsőséges megakadályozását.

A bővítési régió

A Bizottság továbbra is támogatta a bővítési országokat az EU-hoz történő csatlakozásra való felkészültségük javítása, és a Nyugat-Balkánon belüli és az EU-val történő regionális együttműködés előmozdítása érdekében. Május 29-én elfogadták az éves bővítési csomagot. Az Albán Köztársaság és az Észak-macedón Köztársaság további előrehaladásának köszönhetően a Bizottság fenntartotta a csatlakozási tárgyalások megkezdésére vonatkozó ajánlását. Az Európai Tanács októberben úgy döntött, hogy a következő EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozó előtt visszatér a bővítés kérdésére. A tárgyalások hivatalosan 2020 márciusában kezdődtek el.

Az EU 880,7 millió EUR-t biztosított 39 közlekedési és energetikai összeköttetési projektnek az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz keretében; e projekteknek több mint 3,2 milliárd EUR összegű befektetést kéne mozgósítaniuk.

Májusban a Bizottság kiadta Bosznia-Hercegovina európai uniós tagság iránti kérelmére vonatkozó véleményét²⁴, jelezve, hogy a csatlakozásról szóló tárgyalások akkor indulhatnak el, amikor Bosznia-Hercegovina megfelelően teljesítette a tagsági kritériumokat. Decemberben a Tanács üdvözölte a Bizottság véleményét, és következtetéseket²⁵ fogadott el e tárgyban.

Törökország vonatkozásában a Tanács novemberben korlátozó intézkedéseket léptetett életbe, mivel Törökország engedély nélküli fúrási munkálatokat hajtott végre a Földközi-tenger keleti részén²⁶, és úgy döntött, hogy csökkenti az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz keretében folyósított kétoldalú támogatást, illetve csökkenti az Európai Beruházási Bank által nyújtott kölcsönöket. Az EU továbbra is támogatja a civil társadalmat és az emberek közötti kapcsolatokat, míg a szíriai menekültek támogatásával és a migrációkezeléssel kapcsolatos együttműködés folytatódott; a törökországi menekültek támogató eszköz teljes működési költségvetését kiosztották 2019 végéig.

²³ Ezt követte 2020 februárjában az Európai Parlament megerősítése, majd a szabadkereskedelmi megállapodás 2020. augusztus 1-jei hatályba lépése.

²⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/de/COUNTRY_19_2778

²⁵ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/12/10/council-conclusions-on-commission-opinion-on-bosnia-and-herzegovina-s-application-for-membership-of-the-european-union/>

²⁶ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/11/11/turkey-s-illegal-drilling-activities-in-the-eastern-mediterranean-council-adopts-framework-for-sanctions/>

Európai szomszédság

2019-ben az EU folytatta az átdolgozott európai szomszédságpolitika végrehajtását, jelentős támogatást mozgósítva a szomszédságpolitika négy újragondolt prioritásának²⁷, és teljes mértékben integrálva a differenciálás, a közös szerepvállalás és az ösztönzőkre épülő megközelítés elvét.

A keleti szomszédságban a keleti partnerség „2020-ra kitűzött 20 céljának” végrehajtása jól haladt előre, különösen a gazdaság, a hálózati összekapcsoltság, az emberek közötti kapcsolatok és a jó kormányzás tekintetében.

A keleti partnerség 2019-ben egy magas szintű rendezvénnyel ünnepelte fennállásának 10. évfordulóját, amely nyomatékosította a gazdaság és a kereskedelem fellendítése, az energiahatékonyság, a civil társadalom szerepe és a vízumliberalizáció terén elért jelentős eredményeket. 2019-ben elindult a keleti partnerség jövőjével kapcsolatos átfogó konzultáció²⁸, amelynek keretében több mint 200 hozzászólás érkezett az érdekelt felek széles körétől.

A belarusz vízumkönnyítési és visszafogadási megállapodásról folytatott tárgyalások 2019-es lezárultával immár a keleti partnerségben részt vevő valamennyi ország élvezheti az EU-ba való egyszerűbb beutazás előnyeit.

A Kelet-Ukrajnában zajló konfliktusra adott válaszul az EU folytatta a stabilizáció és korai helyreállítás érdekében nyújtott humanitárius támogatás és segítség biztosítását. Az EU továbbá egyedi támogatást mozgósított és vezetett be az Azovi-tenger térségében.

A Polgármesterek Szövetsége elnevezésű uniós kezdeményezés csaknem 400 önkormányzatot segít a keleti partnerországokban, hogy végrehajtsák a fenntartható energiával és éghajlattal kapcsolatos kötelezettségvállalásaikat.

A déli szomszédságban az elhúzódó szíriai válság hatásainak enyhítése 2019-ben is prioritás maradt. A Szíria és a régió jövőjének támogatása témájában áprilisban megtartott harmadik brüsszeli konferencia megerősítette az EU elkötelezettségét.

Júniusban együttes politikai nyilatkozatot fogadtak el Marokkóval, és az EU–Marokkó cselekvési tervet és az egységes támogatási keretet 2020 végéig meghosszabbították. Januárban az EU–Izrael és az EU–Palesztin Hatóság cselekvési tervet is 3 évvel meghosszabbították.

Az EU támogatta a szeptemberi és októberi tunéziai elnök- és parlamenti választásokat, amelyek tovább konszolidálták az ország demokratikus átmenetét. Az EU az országban uralkodó biztonsági helyzet ellenére folytatta Líbia stabil és biztonságos ország felé történő átmenetének támogatását.

Ukrajnában, Koszovóban* és Grúziában aktívak voltak a polgári közös biztonság-és védelempolitikai missziók.

²⁷ Az európai szomszédságpolitika kiemelt területei a következők: jó kormányzás, demokrácia, emberi jogok, jogállamiság; gazdasági fejlődés a stabilitás érdekében; biztonság; valamint migráció és mobilitás.

²⁸ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/news/european-union-opens-structured-consultation-future-eastern-partnership_en

Latin-Amerika és Karib-térség

Az EU áprilisban elfogadta a Latin-Amerikával és a Karib-térséggel (LAC) kapcsolatos új stratégiáját – „az EU–LAC – összefogás a közös jövő érdekében”²⁹ elnevezésű stratégiát – amely a jólét, demokrácia, reziliencia és eredményes globális kormányzás partnerségeire épül.

Politikai és kereskedelmi megállapodások révén előrelépés történt a latin-amerikai és karib-térségi uniós partnerségek megvalósításában. Júliusban elvi megállapodás született az EU–Mercosur társulási megállapodás kereskedelmi része tekintetében (Argentína, Brazília, Paraguay és Uruguay). Lezárultak a korszerűsített Globális Megállapodással kapcsolatban Mexikóval folytatott tárgyalások, kivéve a központi szint alatti szabályok szerint működő, közbeszerzéssel foglalkozó szervek listáját.

A partnerségi eszköz fellépései között volt a szellemi tulajdon védelmének régióbeli megerősítésével kapcsolatos projekt, összhangban a WTO-megállapodásokkal és a vonatkozó uniós szabadkereskedelmi megállapodásokkal. Egy 9,5 millió EUR összegű projekt támogatja a felelős üzleti gyakorlatokat Argentínában, Brazíliában, Chilében, Kolumbiában, Costa Ricában, Ecuadorban, Mexikóban, Panamában és Peruban.

Az elhúzódó venezuelai politikai és humanitárius válság jelentős hatást gyakorolt a régióra, főként a példa nélküli migrációs áramlás miatt. Tekintettel a demokrácia, a jogállamiság és emberi jogok folyamatosan romló állapotára, az EU célzott korlátozó intézkedések alkalmazásával fokozott nyomás alá helyezte a rezsimet, miközben növelte a lakosságnak és a venezuelai migránsoknak nyújtott támogatást.

2019-ben az EU folytatta a kolumbiai békemegállapodás végrehajtásának támogatását, ideértve az igazság tisztázását, az egymás mellett élést és a konfliktus kiújulásának megakadályozását célzó bizottságnak nyújtott támogatást.

A stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz Mexikóban az északi határ mentén élő közösségeket támogatta azért, hogy a közszolgáltatokhoz való hozzáférés javítása révén segítséget nyújtsanak a menedékkérőknek és menekülteknek.

Az EU és a Csendes-óceáni Szövetség szeptemberben együttes nyilatkozatot írt alá az együttműködés és párbeszéd további erősítése céljából.

Közel-Kelet és az Öböl-térség

Az Európai Külügyi Szolgálattal, az uniós küldöttségekkel és a Bizottság szervezeti egységeivel való szoros együttműködésben a partnerségi eszköz jelentős eredményeket ért el az Öböl-térségben olyan területeken, mint a tisztaenergia-technológiák, energiahatékonyság, éghajlatváltozás és gazdasági diverzifikáció. A legtöbb projekt magában foglalja az Öböl-menti Együttműködési Tanácsban (ÖET) részes hat országot és tartalmazza az EU–ÖET tiszta energia hálózatot, az EU–ÖET gazdasági diverzifikációról szóló párbeszédet, az EU politikai és bevonási partnerséget, valamint a regionális radiológiai figyelmeztetést és adatcsere-rendszert előkészítő projektet.

Irakban az EU folytatta a stabilizációval, konfliktus utáni reformmal, elszámoltathósággal és inkluzív megbékélési folyamattal kapcsolatos munkáját. A stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz

²⁹ JOIN(2019) 6 final, 2019. április 16.

* Ez a megnevezés nem érinti a státusszal kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244 (1999) ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

segítséget nyújtott az ENSZ-nek az Iszlám Állam által elkövetett bűncselekmények bizonyítékainak digitalizálásában, és hozzájárult az iraki-jordán határ határigazgatásának javulásához.

Az EU Jemenben folytatta a stabilizációs erőfeszítések és a békefolyamat támogatását. A Stockholmi Megállapodásra válaszul 2018 végén segítséget nyújtottak a közvetítési erőfeszítésekhez, az ENSZ Béketeremtő Alapjához és a Hodeidah kikötőjével kapcsolatos megállapodáshoz hasonló egyedi kezdeményezésekhez.